

זכרת- מערך שיעור ליום רבין

מערך שיעור זה עוסק ביום הזיכרון לרצח יצחק רבין ז"ל. גולת הכותרת של המערך הינו קיר בינלאומי מקוון ומשותף שישמש גולשים מכל רחבי העולם להעלאת פוסטים, תמונות, סרטונים וכל אמצעי ויזואלי אחר שעולה על דעתם - תחת הכותרת "אחרי עשרים שנה" על התלמידים מוטלת משימה לשוחח עם סבתא וסבא או עם אזרח ותיק כלשהו בקהילה. בסיום השיחה התלמידים יצרו תוצר משותף יחד עם הדור המבוגר כשבמוקד עומדת השאלה: "היכן הייתם כשרבין נרצח והתחושות שעלו לכם כשמעתם על הרצח?". התוצר יכול להיות כל אמצעי ויזואלי שעולה על דעתכם - פוסט, תמונה, סרטון שבו התלמיד מראיין את הדור המבוגר, הקלטת אודיו ועוד ועוד- (הערה למורה- התלמידים יוכלו להגיע לשיעור יחד עם הדור המבוגר ולעבוד על התוצר המשותף בכיתה או לבוא עם התוצר המוגמר אחרי הפגישה) לתלמידים קיימת האופציה להכין תוצר בעצמם ללא דור מבוגר. התוצר יכול להיות זכרון מסיפור על רבין או הרצח, תכנים שנלמדו בכיתה, תחושה שעלתה להם במהלך צפייה בסרטון שלהלן ועוד.

לאחר מכן התלמידים מוזמנים להיכנס [לקיר הבינלאומי שלנו](#) ולהעלות אליו את התוצר. **ביום הזיכרון ליצחק רבין ז"ל הקיר הבינלאומי המשותף יוקרן על קיר בבית התפוצות - מוזיאון העם היהודי.**

רציונל

"ליהודים יש שישה חושים: מישוש, טעם, ראייה, ריח, שמיעה... וזיכרון" כותב הסופר היהודי-אמריקאי ג'ונתן ספרן פויר וממשיך: "בעוד שעמים אחרים חווים ומעבדים את העולם באמצעות החושים המסורתיים, ומשתמשים בזיכרון רק כאמצעי נחות להסביר אירועים, עבור היהודים, הזיכרון הוא לא פחות בסיסי מדקירת מחט, או נצנוצה הכסוף, או טעם הדם שהיא שולפת מן האצבע. היהודי נדקר על-ידי סיכה ונזכר בסיכות אחרות. רק בכך שדקירת הסיכה מחזירה אותו אחורה אל דקירות סיכה קודמות - כשאמו ניסתה לתקן את שרוול חולצתו כשזרעו עוד הייתה בפנים, כשאצבעותיו של סבו נרדמו מרוב שליטפו את מצחה הלח של אם-סבו, כשאברהם בחן את חוד הסכין כדי להיות בטוח שיצחק לא יחוש כאב - היהודי יכול להבין למה זה כואב. כשיהודי נתקל בסיכה, הוא שואל: **כמו מה זה נזכר?**" (ציטוט מתורגם מתוך הספר "הכל מואר")

ואכן, כפי שספרן פויר כותב, הציווי "לזכור" עובר כחוט השני בסיפור היהודי מימי קדם ועד ימינו. מזיכרון היציאה מעבדות מצרים לחירות מדינית בארץ ישראל, דרך זיכרון חורבן בית המקדש ומועדי ישראל שמבטאים את הקשר הקדום והעמוק בין העם היהודי לארצו ולערכיו, ועד ימי הזיכרון המיוחדים לזכר נספי השואה וחללי מערכות ישראל בעת המודרנית. "כמו מה זה נזכר" שואל את עצמו גם כל ישראלי ויהודי באותו יום נורא, ה-4 בנובמבר 1995, יב' בחשוון תשנ"ב, היום בו נרצח יצחק רבין. במערך שיעור זה נעסוק בחשיבות ערך הזיכרון באתוס היהודי והישראלי דרך דמותו של ראש ממשלת ישראל לשעבר, יצחק רבין ז"ל.

מטרות

- דיון על משמעות חשיבות הזיכרון באתוס היהודי והישראלי תוך הבאת דוגמאות מההיסטוריה.
- דיון על דרכים בהם מציינים את זכרו של יצחק רבין.
- שילוב הדורות הקודמים בשיח דרך משימות משותפות בהם ייקחו חלק הדור המבוגר יחד עם התלמידים.

נזכרתי בסיפור...

כידוע זיכרונות יכולים להיות טובים, אך גם רעים. לדוגמא, זיכרון יציאת בני ישראל ממצרים, אותו אנו מציינים מידי שנה בליל הסדר, הוא זיכרון חיובי מאחר והוא מספר לנו את סיפור יציאתו של עם ישראל מעבדות לחירות. אולם לצערנו, לאורך ההיסטוריה חווה העם היהודי גם אירועים שליליים שנחקקו בזיכרון הלאומי ועיצבו את עולמם של היהודים לדורות הבאים.

לפניכם סיפור קצר על זיכרון יהודי:

מספרים על נפוליאון שהגיע ערב אחד לרובע היהודי וראה להפתעתו שכל בתי היהודים חשוכים וקודרים, וכל בני הקהילה התכנסו בבית הכנסת והם קוראים שם קינות בקול בכי לאור נרות מעטים. נכנס נפוליאון לבית הכנסת, ושאל מה פשר האבל הכללי. כשאמרו לו שנחרב בית המקדש בירושלים וכמעט כל עם ישראל נפל בשבי והוגלה מארצו, השתומם נפוליאון ושאל מתי קרה הדבר הזה, וכיצד ייתכן שלא שמע על כך בדיווחים השוטפים שלו על הנעשה בעולם. היהודים ענו לו בהיסוס שהחורבן הזה קרה לפני יותר מאלף וחמש מאות שנה... נפוליאון התרשם עמוקות, ואמר: רק עם היודע לזכור את חורבנו במשך כל כך הרבה מאות שנים, יזכה גם לראות את בניינו המחודש.

לאחר קריאת הסיפור המורה ינהל דיון קצרצר עם התלמידים על חורבן הבית וידון איתם בדרכים השונות בהם שימר העם היהודי את זיכרו לאורך הדורות (בין השאר על-ידי יום צום ט' באב-היום בו נחרבו שני בתי המקדש).

בסיפור המובא לעיל קובע נפוליאון כי עם שיועד לזכור את חורבנו יזכה בעתיד לראות גם את בניינו מחדש. בשלב זה התלמידים ישיבו על השאלה הבאה:

האם יש לכם דוגמאות מהחיים האישיים כיצד זיכרון כלשהו השפיע על עתידכם?

(את הדוגמאות התלמידים יעלו לכלי בשם **Tricider**. הלינק מצורף [כאן](#). שימו לב, כלי זה מאפשר לתת גם לייקים ולהגיב לדוגמאות שהעלו החברים שלכם. ולכן כל אחד מהתלמידים מחויב להגיב לשני תלמידים לפחות.)

זכור!

כשנתיים אחרי רצח יצחק רבין נחקק בכנסת חוק "יום הזיכרון ליצחק רבין התשנ"ז-1997".
להלן צילום של החוק:

חוק יום הזיכרון ליצחק רבין, התשנ"ז-1997

1. (א) י"ב בחשוון, יום הירצחו של ראש הממשלה ושר הביטחון יצחק רבין, יהיה יום זיכרון ממלכתי; יום זה יצוין במוסדות המדינה, במחנות צה"ל ובבתי הספר.
- (ב) חל י"ב בחשוון ביום ששי או בשבת, יקוים יום הזיכרון ביום חמישי שלפניו.
2. הדגלים במוסדות המדינה ובמחנות צה"ל יורדו לחצי התורן.
3. ליד קברו של יצחק רבין, בהר הרצל, יתקיים טקס זיכרון.
4. במחנות צה"ל תפורסם פקודת יום של ראש המטה הכללי.
5. בבתי הספר יצוין יום הזיכרון -
(1) בפעולות שבהן יועלו דמותו ופועלו של יצחק רבין;
(2) בפעולות שיוקדשו לחשיבות הדמוקרטיה בישראל ולסכנת האלימות לחברה ולמדינה.
6. שר החינוך התרבות והספורט ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו.

© כל הזכויות שמורות, 2002, מדינת ישראל
נשמח לקבל את הערותיכם והצעותיכם לכתובת: feedback@knesset.gov.il

לאחר שהתלמידים יסיימו לקרוא את החוק, נעבור לשאלת סקר אותה התלמידים יבצעו בכלי מתוקשב בשם "גוגל פורמס". כלי זה מאפשר לראות את תוצאות הסקר בגרפים שונים בהתאם להגדרות.

שאלת סקר:

האם לדעתכם אפשר לצוות על מישהו לזכור, הרי זיכרון היא פעולה לא רצונית?
(על שאלה זו התלמידים ישיבו בכלי "גוגל פורמס" המצורף [כאן](#))

אחרי שגוגל תעבד עבורנו את התשובות, המורה והתלמידים יצפו בתוצאות הסקר. המורה ישאל את התלמידים מה דעתם על התוצאות וינהל איתם דיון על הציווי לזכור. בנוסף לכך, המורה יבקש מהתלמידים שיעלו רעיונות נוספים (בנוסף לאלו המצוינים בחוק) כיצד אפשר לשמר את זכרו של רבין.

לאחר שהדיון בכיתה יסתיים, התלמידים יצפו בסרטון קצר העוסק בדמותו של יצחק רבין.
הסרטון מצורף כאן

"עשרים שנה אחרי" – קיר בינלאומי משותף לגולשים מכל העולם

הרעיון ליצור קיר בינלאומי משותף נולד בהשראת קיר העירייה הסמוך למקום הירצחו של ראש הממשלה לשעבר - יצחק רבין. בעשרים שנה האחרונות שימש קיר זה כעין "אבן שואבת" עבור יוצרים ואמנים צעירים שביקשו לבטא את זיכרונם לרבין בצורה אמנותית ומקורית.

על התלמידים מוטלת משימה לקבוע פגישה עם סבתא וסבא או עם אזרח ותיק כלשהו בקהילה. במהלך הפגישה התלמידים והאזרח הוותיק (או סבא וסבתא) יעבדו על תוצר משותף כשבמוקד עומדת השאלה: "היכן הייתם כשרבין נרצח ומה היו תחושותיכם כששמעתם על הרצח?". התוצר יכול להיות כל אמצעי ויזואלי שעולה על דעתכם - תמונה, פוסט, סרטון, הקלטת אודיו ועוד ועוד- (הערה למורה- התלמידים יוכלו להגיע לשיעור יחד עם סבא וסבתא/אזרח ותיק או לבוא עם התוצר אחרי הפגישה)

לאחר מכן התלמידים מוזמנים להיכנס [לקיר הבינלאומי שלנו](#) ולהעלות אליו את התוצר.

**הערה חשובה למורה - נא להוסיף את הקישורים המופיעים במערך לאתר הבית-
ספרי וכן להזכיר לתלמידים להוסיף שם פרטי ושם משפחה לתוצר שהם מעלים.**

תודה ובהצלחה!

פעילות נפרדת (מתאימה ליום הזיכרון או ליום העצמאות)

הסרטון עוקב אחר תחנות חייו של רבין כאיש צבא וכמדינאי. שימו לב כי תחנות חייו של רבין קשורות ושזורות בתחנות חייה של מדינת ישראל וכוללת אירועים לאומיים שהתרחשו מאז הקמתה.

הסרטון מצורף כאן.

במהלך הצפייה התלמידים יתבקשו לרשום לעצמם אירועים לאומיים ידועים שמוזכרים בו. את הזיכרון של סבתא או סבא התלמידים יעלו לכלי מתקשב בשם LINO המצורף כאן. כל

פיתקה תתחיל במשפט "אני זוכר/ת ש..."

(ואגב זיכרון, אנא זיכרו להוסיף את השם של הסבא או הסבתא ליד הרשימה. לדוג' - ציפורה, סבתא של עילי).